

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי אגודת חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

ספרים

■ חומש אור החיים

בעריכת הרב אפרים משה קורנגוט
בהוצאת אור יחזקאל

מהדורה חדשה של החומש עם פירוש אור-החיים, ועם הביאור ישמח משה. עכשיו הופיע הכרך לספר ויקרא. אותיות מאירות עיניים ומנוקדות, והביאור מסייע בהבנה. טל' 052-7623528.

■ שיעורים בחסידות

מאת הרב שניאור-זלמן גופין
בהוצאת קה"ת

ביאורים על שער הייחוד והאמונה בספר התניא, כפי שנמסרו בשיעוריו של הרב גופין, המשפיע של ישיבת תומכי-תמימים בכפר-חב"ד. ההסבר בהיר ומאפשר גם למתחילים להבין את העניינים. 427 עמ'. טל' 03-9606018.

■ אור חוזר

מאת עודד מזרחי
בהוצאת אור חוזר

כרך שלישי בסדרה ובו סיפורים אותנטיים של עשרים ושלושה בעלי-תשובה. המחבר אסף את הסיפורים המיוחדים, שכל אחד ואחד מהם משקף את הדרך המיוחדת שבה חזרת נשמה יהודית לצור-מחצבתה. 205 עמ'. טל' 054-4741572

■ קשר של השפעה

מאת הד"ר עוז מרטין
בהוצאת פלדהיים

מדריך מעשי להורים, מורים ומטפלים. המחבר, שמקצועו פסיכותרפיסט, הודיע צוותים בישיבות ולימדם כיצד לקשור קשר עמוק עם בני נוער ומתבגרים. 261 עמ'. טל' 02-5710965.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
6:59	7:36	7:18	6:53
7:59	8:37	8:11	7:49

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

ההיגיון ומה שאין בו

התורה מחנכת אותנו להכיר בעובדה, שאיננו יכולים להבין הכול ושיש דברים שעלינו לקבלם בקבלת-עול ובתחושה של "חוקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה"

זה נתן לנו הקב"ה מצוות על-שכליות, ואפילו מצוות המנוגדות להיגיון, כדי להחדיר בנו את ההכרה ביסוד העל-שכלי שבבסיס הקשר שבין האדם לבוראו.

האמונה והשכל הם שני צדדים משלימים, אבל אינם יכולים להחליף זה את זה. שכל אינו אמונה ואמונה אינה שכל. אפשר בהחלט להוכיח באמצעות ההיגיון את קיומו של הבורא ואת אמיתותו של מעמד הר-סיני. התבוננות מעמיקה בתולדות עם-ישראל חייבת גם היא להביא לידי הכרה בגורם העל-טבעי המצוי בעולם. אפשר אפוא להגיע אל היהדות דרך השכל וההיגיון, אבל אי-אפשר להשתית הכול על השכל. יהודי צריך לזכור, שיש דברים שהם למעלה מכל שכל, ואף-על-פי-כן הוא דבק בהם בכל נפשו.

שילוב השכל והאמונה

אי-אפשר לדרוש שהקב"ה יהיה מובן בהיגיונם של בני-האדם, ובודאי אין להתנות את קיום מצוות הבורא במידת ההבנה. האדם חייב להכיר שלא הכול ביכולתו להבין, ושיש דברים שעליו לקיימם בבחינת "כזה ראה וקדש".

כשם שאין לאחוז בקיצוניות אחת ולטעון שיש להסתפק באמונה פשוטה ובציות עיוור – כך אין לקפוץ לקיצוניות השנייה ולנסות להכניס את התורה ומצוותיה אל תוך סד ההיגיון. דרוש שילוב של שני הדברים: להבין מה שיכולים להבין, כדי שנוכל לקיים את הדברים מתוך הזדהות פנימית והכרה שכלית, ועם זה לא לשכוח שהתורה היא תורת-ה' והמצוות הן מצוות-ה', ושאי-אפשר לתבוע שהקב"ה יהיה מובן לבני-אנוש.

גם הגאולה אינה יכולה לבוא על בסיס ההיגיון היבש. מאמינים אנו באמונה שלמה כי אלה הרגעים האחרונים של עידן הגלות, וכי בקרוב ממש נזכה לגאולת-עולמים. איננו מבינים את המתחולל סביבנו, אבל ברור לנו כי בתוך ענן הערפל שרויה ידו של הקב"ה, המוליך את עמו ואת העולם כולו לגאולה השלמה.

החשיבה ההגיונית היא ממאפייני המובהקים ביותר של האדם. זה יתרון האדם מן הבהמה, בהיותו בר-דעת, יצור מבין וחושב. השכל מנחה את דרכינו ואת מעשינו, מסייע לנו לגבור על מגבלות טבעיות ולהבין את רזי הבריאה. ועם זה, השכל אינו כול-יודע וכדי להשתמש בו כראוי, חובה להכיר במגבלותיו.

הקב"ה העניק לנו כמה וכמה כוחות וחושים. אנו יודעים שכל חוש תופס קטע צר של המציאות, ובודאי אינו יכול להקיף את כולה. האוזן קולטת צלילים (גם-כן בתדרים מוגדרים בלבד), ואין לה שום מושג על מראות וצבעים. העין נותנת לנו מידע חזותי, אך אינה יכולה לספק תשובה מדויקת על השאלה אם חומר כלשהו רך או קשה. לשם כך נזדקק לחוש המישוש. כל אלה אינם יכולים להעניק לנו את תחושת הטעם והריח, וזה תפקידם של חושים אחרים.

העובדה שכל אחד ואחד מהחושים הללו תופס רק את קטע המציאות השייך לו, אינה פוגמת במעלתו ובחשיבותו, וברור לנו שאין לתבוע מחוש המישוש לגלות את צבעם של החפצים. אולם יש לנו כוח אחד שמשושים-מה אנו תובעים ממנו להקיף הכול – השכל. אנו שואפים להבין הכול, לנתח כל דבר במאזני ההיגיון, ושוכחים שגם השכל מוגבל ושאלו הוא אינו יכול להקיף אלא קטע צר של המציאות.

לא הכול ניתן להבנה

זו, בעצם, משמעותה של פרשת פרה אדומה שנקרא השבוע – ההכרה במגבלותיו של השכל ובכך שיש דברים שאינם נתפסים בגדרי ההיגיון. התורה מחנכת אותנו להכיר בעובדה, שאיננו יכולים להבין הכול ושיש דברים שעלינו לקבלם בקבלת-עול ובתחושה של "חוקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה".

לצד השאיפה ללמוד, לדעת ולהבין, נדרש היהודי גם לעבוד את ה' מתוך קבלת-עול, ומתוך ידיעה שההבנה אינה תכלית הכול. לצורך

העגל שכיפר על העגל

אין הפרדה

המשכן וכליו רומזים לכללות העבודה בלימוד התורה ובקיום המצוות. יכול יהודי ללמוד תורה ולקיים מצוות ואף-על-פי-כן השכינה אינה שורה עליו. הסיבה היא, שיש אצלו מעין 'עגל'. כשהוא עוסק בענייני העולם - באכילתו, בעיסוקי פרנסתו וכדומה - נדמה לו ש"ככל הגויים בית-ישראל", ושבחתומים האלה הוא יכול להתנהג ככל בני-האדם.

עליו לדעת שכל עוד לא יסלק מקרבו את הגישה הזאת, לא תוכל להיות אצלו השראת השכינה. הגישה הנכונה היא "בכל דרכיך דעהו" - אין שום רגע ושום מעשה הפנויים מעבודת ה'. יהודי עובד את הקב"ה לא רק בלימוד התורה ובקיום המצוות, אלא גם באכילתו ובשתייתו ובעיסוקי פרנסתו. אין הוא מייחס מציאות עצמאית לשכלו ולתחבולותיו, אלא הוא יודע שהכול בא מאת הקב"ה, ש"הוא הנותן לך כוח לעשות חיל". זה הכלי להשראת השכינה ולקבלת השפע האלוקי לברכה והצלחה כפשוטה, בבני, חיי ומזוני רווחי.

(תורת מנחם כרך יט, עמ' 174)

של העבודה הזרה. בני-האדם התחילו לעבוד אלילים מתוך מחשבה שהקב"ה 'גבוה' כביכול מענייני העולם, ועל-כן יש ליצור מתווכים בינו לביןם. על-ידי המתווכים האלה מגיע השפע האלוקי לעולם, ולכן ראוי לעובדם ולשבחם. אולם זוהי עבודה זרה, כי יהודי נדרש להיות קשור ישירות עם הקב"ה ולא עם מתווכים למיניהם.

העגל נשרף

לכן כל עוד לא נוקה לגמרי הרושם שנשאר מחטא העגל, לא הייתה יכולה להיות השראת השכינה בישראל. התיקון השלם היה ביום השמיני למילואים, על-ידי הקרבת העגל. אותו 'עגל', שרצו לעשותו 'מתווך', כאילו הוא מציאות לעצמו, נעשה קרבן לה' ונשרף לשם הקדושה, ובכך הובהר שאין לו שום מציאות משל עצמו.

על-ידי כך שרתה השכינה בישראל, תחילה במשכן, ובאמצעותו בכל יהודי ויהודי, כפי שאומרים חז"ל על הפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד".

כ שושלמה בניית המשכן, הקים משה את המשכן והקריב קרבנות במשך שבעת ימי המילואים, אך עדיין לא שרתה השכינה במשכן. כשראה זאת אהרון אמר למשה: "יודע אני שכעס הקב"ה עליי (על חטא העגל), ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל". אמר לו משה: "קח לך עגל", לקרבן חטאת, "להודיע שמכפר לו הקב"ה על-ידי עגל זה - על מעשה העגל". ואז אכן ירדה השכינה.

כיצד פעלה הקרבת העגל את ביטול הרושם שנוצר על-ידי חטא העגל, שבגללו לא ירדה השכינה על עם-ישראל?

בלי 'מתווכים'

פרשני המקרא מסבירים, שהערב-רב, שתבעו לעשות את העגל, לא חשבו להחליף חלילה את הקב"ה בעגל. היה ברור להם כי הקב"ה הוא בורך העולם והוא אדון הכול, אלא שחשבו כי יש צורך במתווך בין האדם לבין הקב"ה. עד אז היה משה המקשר בין בני-ישראל לקב"ה, ועכשיו שמשה לא חזר סברו כי יש למצוא לזה תחליף.

מחשבה זו, כפי שמסביר הרמב"ם, היא השורש

מן המעיין פנימיות וחיצוניות | מאת הרב אליעזר ברוד

אותו. הוא חושב באמת החיצונית שלו שהוא כבר חס, וגם החמימות הזו היא חיצונית.

(לקוטי דיבורים)

אמרת השבוע

הלב מרגיש

פעם אחת ישב האדמו"ר מגור, בעל חידושי הרי"ם, בסעודה והגישו לפניו בשר בקר, אולם הצדיק סירב לנגוע בבשר, וכששאלוהו לפשר הדבר השיב: "ליבי אינו מניח לי לאכול זאת".

מיד הלכו לבדוק את כשרותו של הבשר ומצאו שאכן היה בו חשש כשרות. חזרו וסיפרו זאת בהתפעלות לפני הצדיק. הגיב האדמו"ר: "אתם ודאי חושבים שאני רבי ויודע נסתרות. דעו, שלאמיתו של דבר כל אדם יכול לדעת זאת, כשהוא מרגיש שליבו אינו מניח לו לאכול דבריה".

והוסיף הצדיק: "התורה אומרת שיש להבדיל בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תיאכל". הנאכלת - זו שהלב מניח לאוכלה; אשר לא תיאכל - שהלב אינו מניח לאוכלה".

שאמר הכתוב (ירמיה ב, כז) "כי פנו אליי עורף ולא פנים": אפילו מה ש"פנו אליי", הוא בבחינת 'עורף', חיצוניות, "ולא פנים", לא בפנימיות.

(לקוטי תורה)

אש פנימית ואש חיצונית

כשנופחים מעט על גפרור דולק, מיד הוא כבה, אך שלהבת הקשורה בגחלת, ככל שנופחים בה היא גדלה. טעם הדבר, שזו אש חיצונית זו אש פנימית. והנמשל מובן.

(אוצר פתגמי חב"ד)

סגנון שאבד

בימי קדם היו חסידים אומרים: פלוני הוא 'פנימי'; פלוני הוא לעת עתה 'חיצון', ועוד יהיה 'פנימי'. כיום לא מדברים כך. חסר חוש והרגשה בענייני עבודה.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

נדרש זמן

'פנימי' זקוק לזמן. אין הוא יכול למהר. הוא לומד, חושב על מה שלמד, קולטו בפנימיות ומתחמם ומתפעל ממנו. לכל זה נדרש זמן. לעומתו, 'החיצון' לומד עניין וכבר נדמה לו שהוא יודע

העיקר הפנימיות

"וכל כלי חרש אשר ייפול מהם אל תוכו, כל אשר בתוכו יטמא ואותו תשבורו" (ויקרא יא, לג). לחיצוניות אין ערך גדול וחשיבות מיוחדת, העיקר הוא ה'תוך' - הפנימיות.

(הארז"ל)

יש צורך בעבודה

'פנימי' הוא מי שיודע ומכיר שיש צורך ב"תכבד העבודה על האנשים" (שמות ה, ט). בעיניו, בקשת ברכה להצלחה בעבודה הרוחנית היא בבחינת "ואל ישעו בדברי שקר".

(הצמח"צדק)

גייעה עצמית

'פנימי' מתייגע עם עצמו, שיהיה אכפת לו וירצה לקיים מצווה בהידור והידור, מתוך חיות פנימית.

(לקוטי דיבורים)

פונים, אבל בחיצוניות

בזמן הבית היה יהודי נמשך בטבעו לעבודת ה', ודרכי העולם היו אצלו בבחינת הכרח, אך בזמן הגלות נמשך האדם בטבעו אחר צורכי הגוף, ועבודת הבורא היא מתוך עמל וגייעה. זהו

מציאה כשרה

החייט העני התהלך אובד עצות אנה ואנה. ימי הפסח קרבים ובאים וצורכי החג מרובים, ואילו פרנסתו הדלה בקושי מספיקה ללחם צר ומים לחץ. מניין ייקח עתה כסף בעבור מצות ויין, וכיצד ילביש את ילדיו בלבושי חג? תוך כדי הרהורי הדאגים נזכר לפתע בספור העובר בין בני תוניסיה מדור לדור:

פעם אחת היה יהודי עני, שלא היה בידו לקיים את הסדר. לפתע ניגש אליו זקן הדור־פנים, והציג עצמו בשם 'רבי ניסים המצרי'. הוא הוציא מכיסו סכום כסף נכבד, תחבו ליד העני ואמר: "קח לך להוצאות החג, ובהגיע ליל הסדר אתכבד ואבוא לביתך". שמח אותו עני, קנה מכל טוב, ואף נשאר בידו סכום נאה.

ליל הסדר הגיע. העני המתין כל העת לבוא אורחו, הלוא הוא 'רבי ניסים המצרי', אך האיש לא בא. פנה העני לערוך את הסדר, ופתאום הבין כי 'רבי ניסים המצרי' אינו אלא אליהו הנביא, שנשלח אליו מן השמים להושיעו ממצוקתו. אם־כן, ודאי יקיים את הבטחתו ויכנס לביתו, כשם שהוא נכנס לכל בתי ישראל...

מאז היה הדבר למנהג בתוניסיה, כי אדם שמצבו דחוק לפני הפסח, עומד בתפילה ומבקש שהקב"ה ישלח לו את 'רבי ניסים המצרי', ויזכה לישועה.

החליט החייט העני לנהוג אף הוא כן. יצא לשוק ובפיו תפילה כי יזכה להיושע על־ידי 'רבי ניסים המצרי'. לפתע צדה עינו מעין קופסה קטנה המונחת בצד הדרך. התכופץ החייט, הרימה ולא האמין למראה עיניו: הקופסה הייתה מלאה זהובים!

פניו של החייט קרנו מרוב שמחה, ובלביו הודה לה' על ישועתו הפלאית. "אין זאת אלא שרבי ניסים המצרי זימן זאת בעבורי", חשב לעצמו.

בדרך לביתו הצטננה התלהבותו. אולי אין זו מציאה מן השמים אלא אבדה שאבדה למישהו. הלוא הוא חייב להכריז על המציאה שמצא, ואולי יבוא בעל הקופסה וייקחנה. בכל־זאת התנחם, שכשימצא את בעל האבדה ודאי יתן לו הלה שכר 'בשורה', על שמצא אותה עבורו. סכום זה, יש לקוות, יספיק לו ככל הדרוש לחג.

חזר החייט לשוק והחל להכריז: "מצאתי קופסה מלאה מטבעות. מי שאיבד אותה, יבוא וייתן את סימניה".

למשמע הכרזתו התמימה של החייט, ניגש אליו ערבי שהבין, כי במאמץ קל יוכל להעביר לרשותו את תכולת הקופסה שבידי היהודי. פנה הערבי לחייט ואמר: "אני איבדתי קופסה מלאה זהובים!". לא פקפק היהודי אף לרגע בדבריו של הערבי,

ומסר לו את התיבה. "עתה", פנה החייט לערבי, "מגיע לי שכר 'בשורה' בעד מציאת האבדה. כמה תיתן לי?". הערבי הממולח ראה ביהודי 'קרוב' טוב להתל בו ולנצל כהוגן, והחליט להערים עליו עוד יותר. מבט חשדני עלה בעיניו והוא אמר: "המתן לי עד שאספור את

המטבעות, כי שמא לקחת לעצמך מן המטבעות". הוא רוקן את הקופסה לעיני היהודי, וכשגמר לספור החזיר את הזהובים בעודו קורא: "גנב! חסרים לי כאן עשרה זהובים! בוא איתי עכשיו למושל חמודה באשה"...

ה'ביי', השליט בתוניסיה באותם ימים, היה חמודה באשה, איש חכם ונוח, שלא נטה אחר ההשמצות שטפלו המוסלמים על היהודים. להפך, הוא הכיר בכישרונותיהם ובמעלותיהם ונטה להם חסד. כמה וכמה מרבני היהודים נמנו עם מקורביו, וביניהם הגאון רבי ישועה בסיס.

באין־ברירה הלך היהודי עם הערבי עד שעמדו לפני המושל. בעוד השניים מציגים את טענותיהם, בחן המלך את פניהם היטב וראה כי היהודי הוא איש תם וישר, שאינו מסוגל להוציא מילת שקר מפיו. הוא הבין מיד כי לו היה היהודי גנב, היה לוקח את הקופסה כולה לעצמו ולא היה מכריז על המציאה ומחפש את בעליה.

המתין המושל לסיום טענותיהם של השניים, ואז פנה לעבר היהודי ובקשיחות מעושה פסק: "עליך להחזיר בתוך שבוע ימים את עשרת זהובים שגנבת. אם לא תעשה כן, תיכלא בבית הסוהר".

החל החייט להתחנן על נפשו באומרו, כי גם אם ימכור את כל חפצי ביתו לא יקבל בעבורם עשרה זהובים. השליט נראה כחוכך בדעתו, ואז אמר בנימת רחמים: "אם־כן, אלווה לך את עשרת הזהובים החסרים, אבל עליך להחזירם לאוצר המלוכה בתוך חודש ימים".

מיד הביאו למושל עשרה זהובים, והוא ציווה להכניסם לקופסה שבידי הערבי. כאן אירע דבר מפתיע, לעיני כל הנוכחים: הערבי מנסה 'לדחוס' את המטבעות לקופסה ולסוגרה, אך היא אינה נסגרת...

"רמאי, גנב ושקרן! קופסה זו אינה שלך", הרעים חמודה באשה על הערבי, שנדהם לגלות כי התגלתה תרמיתו. התברר לכול כי הקופסה אינה יכולה להכיל יותר ממה שהיה בה, וסיפור עשרה הזהובים החסרים אינו אלא פרי המצאתו של הערבי...

שמח המושל חמודה באשה על הצלחתו להוציא את הצדק לאור, פנה אל משרתיו וציווה להכניס מיד את התובע לכלא. "ואתה המוצא הישר", פנה אל החייט היהודי, "הנה לך מציאה כשרה, שלא באו בעליה, ועל כן שלך היא. לך וחגו את חגך בשמחה וללא דאגה".

יצא היהודי מאת המושל וליבו מלא שבח והודיה לה'. הלך וקנה את כל צורכי הפסח, ובכסף שנותר פתח עסק שפרנסו בכבוד, ומעתה לא ידע עוד עוני ומחסור.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

ציפייה דרוכה

כשתבוא הגאולה ויבנה בית־המקדש נזדקק להיטהר על־ידי אפר הפרה האדומה. בזמן הגאולה תיעשה הפרה האדומה העשירית, כפי שהרמב"ם מפרט את ההיסטוריה של קיום מצווה זו (הלכות פרה אדומה סוף פרק ג): "תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצווה זו עד שחרב הבית בשנייה. ראשונה עשה משה רבנו, שנייה עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית. והעשירית יעשה המלך המשיח, מהרה ייגלה, אמן כן יהי רצון".

המילים האחרונות של הרמב"ם מעוררות שאלה: הלוא ספר הרמב"ם הוא ספר הלכתי ולא ספר תפילות ומשאלות. ידוע גם־כן, שכל מילה שלו שקולה ומדודה, והלכות רבות נלמדות מדיוק לשונו. איזה מקום יש אפוא בספרו ההלכתי לתוספת "מהרה ייגלה, אמן כן יהי רצון"? (בכך שונה תוספת זו כאן, ב'יד החזקה', ממה שהרמב"ם מוסיף בפירוש המשניות [סנהדרין פרק חלק דיבור המתחיל "וכת שנייה"], וגם באיגרת תימן [וכן הוא גם במקור הערבי שם - ראה הוצאת קאפח] מוספת תפילה זו "מהרה ייגלה").

עומק הציפייה

אפשר היה לומר, שהרמב"ם רוצה ללמדנו, שיהודי צריך להתפלל על ביאת המשיח. אולם הסבר זה אינו מספק, שכן הלכה זו, בדבר הצורך בתפילה על ביאת המשיח, הייתה צריכה לכאורה להיכתב בפרקים שבהם נידונות הלכות המשיח, ולא כאן, כאשר המשיח מוזכר רק בדרך אגב.

אלא ההסבר הוא (ראה לקוטי שיחות כרך כח, עמ' 131), שהרמב"ם אכן רוצה ללמדנו בכך הלכה חשובה על עומק הציפייה והתפילה לביאת המשיח. גם כאשר עניין הגאולה עולה בדרך אגב, הוא צריך לעורר אצל יהודי רגשות עמוקים כל־כך של כמיהה ותשוקה, עד שמיד יישא תפילה: "מהרה ייגלה".

בעניין האמונה במשיח הרמב"ם פוסק (הלכות מלכים פרק יא הלכה א): "כל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו... הוא כופר... בתורה ובמשה רבנו". הרי אפוא שלא די להאמין שהמשיח יגיע, אלא חובה גם לקוות ולצפות לבואו. מי שמאמין בבוא המשיח, אך אינו מצפה לו - אמונתו לוקה בחסר.

מכיוון שהאמונה בביאת המשיח היא חובה תמידית, גם החובה לצפות לבואו היא חובה תמידית. בכל עת צריך יהודי לחיות בתחושה של תקווה וציפייה, שהנהגה המשיח בא. כך אנו גם מתפללים שלוש פעמים ביום: "לישועתך קיוונו כל היום" - אנו מקווים לגאולה בכל רגע של היום.

תחושת חסר

תחושה עזה כזאת של ציפייה נובעת מהכרה אמיתית במשמעותה של הגאולה. יהודי יודע, שלא ייתכן להגיע לשלמות בקיום התורה והמצוות ללא המשיח. כל עבודתנו בלימוד התורה ובקיום המצוות היא חלקית בלבד כל עוד לא באה הגאולה. לכן היהודי חש תחושה מתמדת של חסר, והוא שרוי כל העת בתשוקה עזה לגאולה.

זו אפוא ההלכה שמלמדנו הרמב"ם - כאשר יהודי מחכה לבוא המשיח בדרך הראויה, הרי כשהוא מזכיר עניין כלשהו השייך לגאולה - אף אם אִזכור הגאולה בא בדרך אגב - מיד מתעוררים בו רגשות עזים של צימאון ותשוקה, עד שהוא פורץ ב־במקום בתפילה: "מהרה ייגלה, אמן כן יהי רצון".

לכן הכניס הרמב"ם עניין זה דווקא בהלכות הפרה האדומה ולא בהלכות המדברות על המשיח ועל הגאולה. אילו היה כותב זאת שם, היינו מבינים מכך שכאשר עוסקים בסוגיית הגאולה יש צורך להתפלל עליה. על־ידי הבאת התפילה לגאולה דווקא כשהיא מוזכרת בדרך אגב הרמב"ם מלמדנו שהתפילה לגאולה צריכה לפרוץ מליבו של היהודי גם כשהוא עוסק בעניינים אחרים, אלא שהוא נזכר בגאולה - ומיד הוא מבטא את תשוקתו וכמיהתו לביאת המשיח במהרה בימינו.

הרופא החרדי המבוקש בארה"ב

שבע מצוות בני נוח

לצד תיקו הרפואי הוא נושא עמו שק של סיפורים וחוויות. בין השאר שימש רופא בית-הכלא באינדיאנה. יום אחד הגיע אליו למרפאה אסיר שחור כבן ארבעים, עם ערימת ספרי דת ותאולוגיה "דוקטור, בקרוב אשתחרר, ואני לא יודע מה לעשות. אם אהיה מוסלמי ואחרי מותי אגלה שהדת המוסלמית אינה האמת, ארד לגיהנום. אם אהיה נוצרי ואגלה שהנצרות אינה דת האמת, ארד לגיהנום. אני לא רוצה לרדת לגיהנום!", אמר. הד"ר שורצמן חייך: "יש לי חדשות בשבילך. אתה כבר בגיהנום".

"הוא היה בטוח שאנסה לשכנעו להתגייר, אך במקום זה הסברתי לו על שבע מצוות בני נוח, שכל בני-האדם חייבים לקיימן", מספר הד"ר שורצמן. "הדברים מצאו חן בעיניו. האיש למד את המצוות, והבטיח לקיימן כל ימי חייו". השמועה על שבע מצוות בני נוח עשתה לה כנפיים בכלא. פתאום גילה הדוקטור, שהוא לא נמצא במקום רק כדי להחדיר עירוים ולחלק תרופות. אסירים רבים התחילו ללמוד את שבע מצוות בני נוח.

התודה הועברה

עוד סיפור שלא יישכח מליבו אירע בתחילת דרכו, כשעבד בחדר-מיון בניו-יורק. "הגיע אדם הסובל מאסתמה. איש לא שם לב אליו ולא טיפל בו. אני הייתי מופקד על חולים אחרים. חלפתי ליד מיטתו

מ שמת במרכז הרפואי נאסו, המסונף לאוניברסיטת סטוני-בארק בניו יורק. הד"ר טוביה שורצמן עובר בין החדרים. לפתע מזעיקה אותו האחות: "חולה מחדר 617 קורא לך בדחיפות". הוא מיהר אל החולה, וזה לחש לעברו: "היום אמות ואני רוצה לדעת מה עלי לעשות כדי למות יהודי". הד"ר שורצמן השיב: "להניח תפילין ולהתפלל". "מעולם לא עשיתי זאת", הגיב החולה. "יצאתי מהבניין, נכנסתי לרכבי ומיהרתי הביתה, להביא את התפילין שלי", מספר הד"ר שורצמן. "החולה המתין לי, דרוך וצולל. הוא הביט ברצועות הנכרכות סביב זרועו, מישש את התפילין שעל ראשו וזרועו, הניח כף יד על עינו וקרא אחריי מילה במילה את פרשת 'שמע ישראל'. לא הספקתי לומר איתו את הוידוי והוא החזיר את נשמתו ליצור".

נוכחות חובה בניתוחים מסובכים

רופאים חרדים, המקדשים שם שמם, יש רבים, אבל אין רבים כד"ר שורצמן, הרופא המרדים המבוקש בארה"ב, בוגר בית-הספר היוקרתי לרפואה בהרווארד.

הוא מתגורר בביתר עילית ומוזעק לעיתים קרובות, כמו השבוע, למרכזים רפואיים מובילים במדינות רבות בארה"ב: ניו-יורק, אריזונה, פלורידה וקליפורניה. שם הוא מצטרף למומחים הגדולים, הקובעים כי ניתוחים מסובכים לא ייערכו בלעדיו.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

פרשת פרה והגאולה

שאלה: למה קוראים השבת את פרשת פרה?

תשובה: השבת מוציאים שני ספרי-תורה. בספר הראשון קוראים את פרשת השבוע, ובשני קוראים למפטיר את פרשת פרה אדומה (בפרשת חוקת, מתחילת הפרשה עד "תטמא עד הערב"). בתלמוד הירושלמי נאמר: "בדין הוא שתקדם פרשת החודש לפרה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה. ולמה פרה קודמת? שהיא טהרתן של כל ישראל". לכן קוראים את פרשת פרה לפני פרשת החודש, כדי לבטא את "טהרתן של ישראל". מבחינה הלכתית, אין טהרת הפרה הכרחית כדי לאפשר את קרבן הפסח. הצורך בטהרה הוא רק כאשר הטמאים הם מיעוט, ואילו כשרוב העם טמא – רשאי העם להביא קרבן-פסח בטומאה. אבל פרשת פרה מבטאת לא רק צורך מעשי, אלא את "טהרתן של ישראל".

מהפסוק "והייתה לעדת בני-ישראל למשמרת" למדו, שצריך להישאר תמיד אפר-פרה למשמרת. לא רק כדי שיהיה מוכן להזאה על הטמאים, אלא כדי לקיים את הציווי, שתמיד ישאר אפר מוצנע, מוכן ומזומן למי שירצה להיטהר. ובלשון רב סעדיה גאון: "ופרה למשמרת בתדר" (מלשון תדירות). לכן כתב הרמב"ם: "תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצווה זו, עד שחרב הבית בשנייה. ראשונה עשה משה רבנו, שנייה עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית. והעשירית יעשה המלך המשיח, מהרה ייגלה, אמן כן יהי רצון". דברים אלה של הרמב"ם מלמדים אותנו הלכה למעשה, שיש לחזק כל-כך את ציפיינו לביאת המשיח, שאף כשעניין המשיח עולה רק בדרך-אגב, הדבר מחייב מיד תפילה לבואו במהרה ("מהרה ייגלה").

מקורות: ירושלמי מגילה פ"ג ה"ה. ספר המצוות לרס"ג פרשה מה (קצא,א) ובבאור הר"פ פערלא שם. ספר המצוות להרמב"ם נ"ע ק"ג. רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג; פ"ד ה"ה. לקוטי-שיחות טו כ"ז ע"ג 418 וזילך. י"ן מלכות' ס"י קלט.

הד"ר שורצמן בביתו בביתר-עילית. "לא רק להחדיר עירו"

ולפתע תפס את זרועי ונשק: 'אני לא יכול לנשום!'. תוך שניות הידרדר מצבו. ביצעתי בו טיפול מיידי לפתיחת נתיב לאוויר, והאיש הועבר לטיפול נמרץ. "כמה חודשים לאחר מכן הזדמן אבי לכינוס כלשהו. אדם מבוגר ניגש אליו ואמר: 'אתה יהודי, נכון? גם אני יהודי, כמה מעניין, ויהודי חובש כיפה הציל את חיי'. אבי התעניין היכן אושפז, ולהפתעתי, האיש נקב במרכז הרפואי שבו עבדתי, ותיאר אותי בדיוק נמרץ. 'אני רוצה לומר תודה לרופא הדתי הזה', סיכם האיש. 'אין בעיה', הפטיר אבי, 'אמסור לבני את תודותיך'".

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-646-387-0816

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות

של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת
לכל התורה בכרך אחד
שלוש שיחות לכל פרשה,
מאוצר שיחותיו של
הרבי מליובאוויטש

1-718-6041020

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company